

Rapport avseende granskning av delårsrapport 2016-08-31 Uddevalla kommun

Oktober 2016
Harald Jagner, Pernilla Lihnell

Innehåll

Sammanfattning och kommentarer	1
1. Inledning	4
2. Iakttagelser	6

Sammanfattning och kommentarer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uddevalla kommun har Deloitte genomfört en översiktlig granskning av kommunens delårsrapport per 2016-08-31. Granskningen syftar till att verifiera dels att Uddevalla kommun upprättar delårsrapport, dels att delårsrapporten är upprättad i enlighet med kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (KRL), Rådet för kommunal redovisning samt god redovisningssed i kommuner.

I maj 2013 kom rådet för kommunal redovisning med en ny rekommendation, RKR 22 Delårsrapport, vilken behandlar delårsrapportering. Syftet med rekommendationen är att ange vad minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten samt hur dessa ska värderas. Rekommendationen trädde i kraft 1 januari 2014.

Vi har tagit del av delårsbokslutet per 2016-08-31 och förhört oss om rutinerna kring upprättandet av detsamma för Uddevalla kommun.

Utöver dessa åtgärder har vi, med en inriktning och omfattning som framgår av IRSE 2400 "Uppdrag att göra översiktlig granskning av finansiella rapporter" samt kommunens anvisningar, verifierat riktigheten i det av nämnderna inrapporterade materialet.

En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till en revision.

Deloitte har för att verifiera rimligheten i Uddevalla kommuns delårsrapport utfört granskningsinsatser avseende nedanstående delar:

- Periodiseringar
- Förvaltningsberättelse
- Resultat- och balansräkningar
- Måluppfyllelse
- Efterlevnad av kommunens interna riktlinjer vid upprättande av delårsbokslut
- Efterlevnad av regelverk

Baserat på vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Vi har i samband med vår granskning inte funnit något, utöver vad som anges nedan, som tyder på att kommunens delårsrapport inte i huvudsak är upprättad i enlighet med lagens krav, god redovisningssed och gällande riktlinjer.

- Kommunen redovisar inte anläggningstillgångar enligt komponentavskrivning. Detta är en avvikelse mot RKR 11.4. Uddevalla kommun upplyser om detta i delårsbokslutet 2016-08-31. I samband med delårsbokslutet har vi inte kunnat bekräfta vilken effekt ett införande av komponentavskrivning i Uddevalla kommun skulle få på balans- och resultaträkning.
- Kommunen är i förhandlingar med kommunal avseende ett nytt kollektivavtal där löneökningen skall gälla från och med maj 2016. Kommunen har gjort en bedömning avseende avtalets kostnad för 2016 och bedömningen är att kostnaden till och med 2016-08-31 uppgår till ca 11 mkr. Ingen reservering av kostnaden har skett i balans- och resultaträkning per 2016-08-31, dock finns en upplysning om tillkommande kostnad för avtalet i förvaltningsberättelsen.

Det ej reserverade beloppet på ca 11 mkr avseende kostnader för kollektivavtalet anser vi inte enskilt påverkar den rättvisande bilden av Uddevalla kommuns resultat- och balansräkning per 2016-08-31.

- Vi kan vidare inte uttala oss om Uddevalla kommuns sammanställda redovisning, koncernredovisning, då vi ej fått ta del av granskade siffror från den auktoriserade revisorn för kommunens bolag och stiftelser per 2016-08-31.

Förvaltningsberättelsen

Enligt KRL 9:2 och RKR 22 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

Vi har i samband med vår granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte i huvudsak följer de krav som finns i KRL 9:2 och RKR 22 avseende redogörelse för utvecklingen av verksamhet och resultat sedan föregående års utgång.

Resultat- och balansräkningar

I 9 Kap KRL framgår att delårsrapport skall upprättas minst en gång under räkenskapsåret. Enligt RKR 22 ska delårsrapportens innehålla balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast

föregående räkenskapsårs utgång och resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.

Vi har i samband med vår granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte i huvudsak är upprättad i enlighet med de krav som lagen och rekommendationen ställer gällande uppställningsformer för resultat- och balansräkningar i delårsrapporten.

Måluppfyllelse

Kommunens har fyra finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning. Utifrån prognosen i delårsrapporten för helåret kommer tre av de fyra finansiella målen att uppfyllas vid årets slut.

Utöver de finansiella målen har kommunen även 23 verksamhetsmål för att bedöma om kommunen har god ekonomisk hushållning. Under 2016 kommer endast 19 verksamhetsmål att följas upp. Utifrån prognosen i delårsrapporten kommer god ekonomisk hushållning inte att nås för 2016 då endast 9 av 19 verksamhetsmål kommer att nås och 3 av de 4 finansiella målen.

Efterlevnad av regelverk och kommunens interna riktlinjer vid upprättande av delårsbokslut

Vi har i samband med vår granskning inte funnit något som tyder på att kommunens delårsrapport inte i huvudsak är upprättad i enlighet med regelverk och kommunens interna riktlinjer avseende delårsbokslut.

Enligt kommunallagen 9 kap 9a § skall revisorernas skriftliga bedömning biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling. Kommunstyrelsen behandlade rapporten 2016-09-28 och kommunfullmäktige kommer behandla rapporten 2016-10-12, vilket överensstämmer med kommunallagen.

Göteborg den 4 oktober 2016

DELOITTE AB

Pernilla Lihnell
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Harald Jagner
Auktoriserad revisor

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uddevalla kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens delårsrapport per 2016-08-31. Granskningen syftar till att verifiera dels att Uddevalla kommun upprättar delårsrapport, dels att delårsrapporten är upprättad i enlighet med kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (KRL), Rådet för kommunal redovisning samt god redovisningssed i kommuner.

I 9 Kap Lag om kommunal redovisning (KRL) framgår att delårsrapport skall upprättas minst en gång under räkenskapsåret. Delårsrapporten skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Dessutom skall delårsrapporten innehålla en redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Vidare framkommer att motsvarande uppgifter skall lämnas för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret, om inga särskilda hinder för detta föreligger.

Vi har tagit del av delårsbokslutet per 2016-08-31 och förhört oss om rutinerna kring upprättandet av detsamma för Uddevalla kommun.

Utöver dessa åtgärder har vi, med en inriktning och omfattning som framgår av IRSE 2400 "Uppdrag att göra översiktlig granskning av finansiella rapporter" samt kommunens anvisningar, verifierat riktigheten i det av nämnderna inrapporterade materialet.

En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till en revision. Revisorernas granskning av delårsbokslutet skall enligt KL vara övergripande, dvs inte på samma detaljnivå som vid ett årsbokslut.

Revisorerna skall enligt kommunallagen 9 kap 9a § bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen (både verksamhetsmål och finansiella mål).

Rådet för Kommunal Redovisning har under året 2013 givit ut en rekommendation som behandlar delårsrapportering, RKR 22. Rekommendationen anger minimikravet för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som skall ingå i delårsrapporten samt hur dessa ska värderas. Rekommendationen trädde i kraft från och med räkenskapsåret som började den 1 januari 2014.

De anvisningar som finns i lagtext och redovisningsrekommendationer för upprättande av delårsbokslut är mycket övergripande, varför det finns ett visst utrymme för tolkningar och förenklingar.

1.1 Syfte

Granskningen syftar till att verifiera dels att kommunen upprättar delårsrapport, dels att delårsrapporten är upprättad i enlighet med de lagar, rekommendationer och anvisningar som gäller. Vi har kommenterat kommunens finansiella utveckling utifrån kraven i KL 9:9a och RKR 22.

Granskningen av delårsrapporten syftar till att:

- Bedöma om delårsrapporten innehåller de uppgifter som krävs enligt lag om kommunal redovisning och att rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning efterlevs.
- Bedöma om de av fullmäktige beslutade finansiella målen kommer att uppnås.
- Översiktligt bedöma om verksamheten bedrivits i enlighet med av fullmäktige beslutade mål för god ekonomisk hushållning i verksamheterna (effektivitet och kvalitet).

Vi har valt att även granska vissa väsentliga rutiner avseende upprättande av delårsrapporten såsom rutin för periodisering, efterlevnad av interna riktlinjer för upprättande av delårsbokslut samt den sammanställda redovisningen.

2. Iakttagelser

Vi har tagit del av kommunens delårsrapport som avser perioden 2016-01-01 till 2016-08-31.

Vi har haft KRL 9 Kap, Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer, samt Sveriges kommunala yrkesrevisorers (SKYREV) rekommendation som utgångspunkt vid vår granskning.

Deloitte har för att verifiera rimligheten i Uddevalla kommuns delårsrapport utfört granskningsinsatser avseende nedanstående delar:

- Periodiseringar
- Förvaltningsberättelse
- Resultat- och balansräkningar
- Måluppfyllelse
- Efterlevnad av kommunens interna riktlinjer vid upprättande av delårsbokslut
- Efterlevnad av regelverk

2.1 Periodiseringar

För att kunna redovisa en så korrekt ställning per den 31 augusti 2016 som möjligt måste periodisering ske av poster i anslutning till balansdagen. Poster som avser perioden efter balansdagen skall balanseras som tillgång/skuld och inte kostnads-/intäktsföras i resultaträkningen. Likaså skall poster för händelser som hör till perioden före balansdagen kostnadsföras även om kommunen ännu inte erhållit någon faktura. En tumregel är att posterna skall kostnadsföras den period som en vara levereras eller när en tjänst utförs – inte när fakturan erhålls. Kommunens anvisningar för delårsbokslutet tar upp periodiseringsproblematiken och precisionsbelopp anges.

För att få en uppfattning om hur väl periodiseringsrutinerna fungerar i samband med delårsbokslutet har en översiktlig rutingenomgång gjorts med Uddevalla kommun centralt. Vid diskussion med ansvariga noterades att det finns en rutin för att periodisera fakturor hänförliga till en annan räkenskapsperiod.

Vi har i vår granskning inte funnit något som indikerar att det skulle finnas några väsentliga periodiseringsfel i delårsrapporten förutom avseende följande:

- Kommunen är i förhandlingar med kommunal avseende ett nytt kollektivavtal där löneökningen skall gälla från och med maj 2016. Kommunen har gjort en bedömning avseende avtalets kostnad för 2016 och bedömningen är att kostnaden till och med 2016-08-31 uppgår till ca 11 mkr. Ingen reservering av kostnaden har skett i

balans- och resultaträkning per 2016-08-31, dock finns en upplysning om tillkommande kostnad för avtalet i förvaltningsberättelsen.

2.2 Förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar

Delårsrapporten bör omfatta både kommunen och kommunkoncernen. Dessutom bör uppställningen av delårsrapporten överensstämma med resultaträkning och balansräkning enligt årsredovisningen för det närmast föregående räkenskapsåret. Vidare bör delårsrapporten innehålla jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år. Motsvarande redovisningsprinciper bör också gälla.

Uddevalla kommun upprättar sin delårsrapport för en period av åtta månader, vilket är inom den tidsperiod som KRL stipulerar.

Delårsrapporten innehåller resultaträkning och balansräkning. Delårsrapporten innehåller balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång och resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång, helårsprognos samt årsbudget. Uppställningarnas form beträffande resultat- och balansräkningar för kommunen överensstämmer med uppställningen i senaste årsredovisningen.

Delårsrapporten inkluderar även ekonomiskt utfall för bolagen samt stiftelserna i Uddevalla kommun (Uddevalla Utvecklings AB-koncernen, Uddevalla Vatten AB, Västvatten AB, Bostadsstiftelsen Uddevallahem, Bostadsstiftelsen Ljungskilehem, HSB Stiftelse Jakobsberg, Gustavsbergsstiftelsen och Mitt Bohuslän). Det ekonomiska utfallet redovisar resultat per 160831, budget t o m 160831, avvikelse mot periodiserad budget samt prognos helåret.

Sammantaget anser vi att kommunen på en övergripande nivå uppfyller kriterierna att delårsrapporten skall överensstämma med årsredovisningen för det närmast föregående räkenskapsåret och uppfyller kraven i RKR 22. Dock har vi ej fått ta del av auktoriserade revisorn granskade bokslut av kommunens bolag och stiftelser per 160831.

Uddevalla kommun, totalt

Periodens resultat uppgår till 124 MSEK, vilket är en ökning med 26 MSEK i jämförelse med föregående år. I resultatet ingår jämförelsestörande poster med 1 mkr varav 1 MKR avser realisationsvinst från försäljning av anläggningstillgångar.

Enligt helårsprognos kommer Socialnämnden redovisa det största beräknade underskottet på – 9,4 mkr. Underskottet är främst hänförligt till boendestöd, placeringar av barn och unga i familjehem samt personlig

assistans enl. LSS. Barn och utbildningsnämnden räknar med att nå budgetbalans för året vilket är en förbättring från föregående år.

Upprättad prognos för helåret 2016 visar att balanskravsresultatet kommer att uppgå till 53 mkr vilket innebär att balanskravet kommer att uppnås.

Nedan finns kommentarer avseende väsentliga händelser eller poster där vi har utfört en översiktlig granskning för dess rimlighet:

Anläggningstillgångar

Uddevalla kommun redovisar inte anläggningstillgångar enligt komponentavskrivning. Detta är en avvikelse mot RKR 11.4. Kommunen upplyser om detta i delårsrapport. I samband med delårsrapporten, 2016-08-31, har vi inte kunnat bekräfta vilken effekt ett införande av komponentavskrivning i Uddevalla kommun skulle få på balans- och resultaträkning.

Pensionsskuld

Uddevalla kommun tillämpar sedan flera år den lagstadgade blandmodellen. Blandmodellen innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas inklusive särskild löneskatt som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Utbetalningar för pensioner intjänade före 1998 bokförs därmed som årets kostnad tillsammans med årets intjänade pensioner. Detta överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Leasing

Samtliga kommunens finansiella leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal utifrån att de antingen är tecknade före 2003, har en kortare löptid än 3 år och/eller har ett obetydligt värde. Leasingavgiften för operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över tiden. Detta överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Avsättningar

Avsättningar är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp. Kommunen har per 160831 gjort en ny bedömning för utbyggnad av handelsområdet på Östra Torp samt säkerhetsåtgärder i hamnområdet. Periodens nedlagda kostnader har bokförts löpande och minskat avsättningen.

2.3 Måluppfyllelse

Revisorerna bidrar i kommunens process med delårsrapporten genom att till kommunfullmäktige redovisa hur kommunens verksamhet bedrivs med koppling till en god ekonomisk hushållning. Bedömningen av delårsrapporten handlar om en mera översiktlig granskning. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Kommuner och landsting skall för verksamheten ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. I planen skall anges en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Som underlag tjänar den finansiella redovisningen, dvs externredovisningen. Exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav med anledning av framtida kapacitetsbehov med nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner skall finansieras.

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som har sin utgångspunkt i Vision 2040, strategisk plan 2015-2018 samt kommunfullmäktiges styrkort.

Finansiella mål	Återkoppling till målen i delårsrapport	Övergripande bedömning Deloitte
Verksamhetens nettokostnader inkl. finansnetto ska vara högst 98 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.	Prognos 98,2 %	Målet förväntas ej uppfyllas per 2016 baserat på det prognostiserade resultatet för 2016.
Soliditeten ska öka. Målet i strategiska planen är minst 62,5 %	Prognos 68,4 %	Målet förväntas uppfyllas per 2016 baserat på det prognostiserade resultatet för 2016.
Investeringsnivån ska maximalt uppgå till 7 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.	Prognos 5,4 %	Målet förväntas uppfyllas per 2016 baserat på det prognostiserade resultatet för 2016.
Egenfinansiering av investeringarna ska uppgå till minst 75 % dvs. årets resultat och avskrivningar ska minst motsvara så stor andel av årets investeringar.	Prognos 93,3 %	Målet förväntas uppfyllas per 2016 baserat på det prognostiserade resultatet för 2016.

Verksamhetsmål

Enligt KL skall det i delårsrapporten finnas en beskrivning av hur de uppsatta verksamhetsmålen uppfyllts. Uddevalla kommuns verksamhetsmål finns i styrkorten. Kommunfullmäktiges styrkort är övergripande där mål

och uppdrag i olika grad berör kommunens nämnder. Varje nämnd beslutar därutöver om egna mål och uppdrag. Minst en nivå av verksamhetskort ska finnas på varje förvaltning. Förvaltningschefen kan utifrån sin organisation besluta om fler nivåer. Vid vår bedömning av verksamhetsmålen noteras ett omfattande arbete med uppföljningen av dessa i delårsrapporten.

Kommunen har 23 verksamhetsmål för att bedöma om kommunen har god ekonomisk hushållning. Under 2016 kommer endast 19 verksamhetsmål att följas upp. Utifrån prognosen i delårsrapporten kommer endast 9 av 19 verksamhetsmålen nås för 2016.

2.4 Efterlevnad av interna instruktioner delårsbokslut

Anvisningar avseende delårsbokslutet skickas till respektive förvaltning samt bolag inom Uddevalla kommun. Vi har tagit del av anvisningarna och har på övergripande nivå följt upp följande:

Respektive förvaltning inom Uddevalla kommun ansvarar för avstämning och periodisering av de egna resultat- och balanskontona. För kommentarer avseende periodisering, se avsnitt 2.1.

2.5 Efterlevnad av regelverk (sammanfattning)

För att tydliggöra huruvida kommunens delårsrapport är i överensstämmelse med kommunallagen, Lagen om kommunal redovisning samt Rådet för kommunal redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.	KRL 9 kap 1 §	Ja
Innehålla översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat.	KRL 9 kap 2 §	Ja
Lämna motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under föregående räkenskapsår.	KRL 9 kap 3 §	Ja
Delårsrapporten innehåller samtliga minimikrav.	RKR 22 Delårsrapport	Ja
KF behandlat delårsrapporten.	KL 9 kap 9a §	Ja, kommer att ske per 2016-10-12.
Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen, såväl verksamhetsmål som finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning.	KL 8 kap 5a§	Finansiella mål Tre av fyra finansiella mål bedöms kunna uppnås på helårsbasis beaktat gällande prognoser. Verksamhetsmål Uddevalla kommun bedömer att god ekonomisk hushållning ej kommer uppnås för 2016 då endast 9 av 19 verksamhetsmål kommer nås samt tre av fyra finansiella mål.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 244,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.